

svar. Straffelovens § 109, § 110 og § 110a, som er indeholdt i straffelovens kapitel 12, fandtes dog ikke at give beskyttelse for fremmede NATO-landes styrker her i landet, og den nugældende lovs § 5 indeholder derfor bestemmelser, der giver fremmede NATO-landes styrker her i landet en tilsvarende beskyttelse.

Den nugældende lovs § 5 angår spionage mod militære styrker (straffelovens § 109), anden beskyttelse af dokumenter og genstande, der har sikkerhedsmæssig betydning for militære styrker (straffelovens § 110), og beskyttelse af militære forsvarsanlæg (straffelovens § 110a).

I modsætning til NATO er Pfp ikke et gensidigt militært samarbejde, som er beregnet på fælles forsvar i tilfælde af krig. Forbrydelser begået overfor herværende Pfp-landenes styrker kan derfor ikke i samme grad, som gælder for styrker fra NATO-lande, antages at berøre Danmarks sikkerhed og dermed at være beskyttet efter straffelovens kapitel 12. På grund af Pfp-samarbejdets karakter skønnes det heller ikke at være nødvendigt med en sådan strafferetlig beskyttelse. For så vidt angår straffelovens § 109 og 110 anses det dog for fornødent at gennemføre den samme beskyttelse for styrker fra Pfp-lande, som for styrker fra NATO-lande. En strafferetlig beskyttelse af militære forsvarsanlæg kommer derimod ikke på tale i relation til Pfp-landenes styrker. § 5 foreslås derfor udformet, således at den til straffelovens § 109 og 110, men ikke til § 110a svarende overtrædelse, finder anvendelse i relation til styrker fra Pfp-lande.

Til nr. 8

Ændringen indebærer en gennemførelse af Pfp-statusoverenskomstens artikel VIII.

Overenskomster om erstatningsmæssige forhold er hidtil fra dansk side blevet indgået og opfyldt på grundlag af tekstanmærkning nr. 65 på finanslovens § 12. Forsvarsministeriet (ændret i 1999-finansloven til nr. 106). Som følge af ændringen af loven kan denne tekstanmærkning udgå af kommende finanslove.

Tekstanmærkningen har et mere snævert anvendelsesområde end erstatningsbestemmelserne i NATO-statusoverenskomsten. Forsvarsministeren har således ikke hidtil haft umiddelbar mulighed for at indgå aftaler om erstatningsfriholdelse i forhold til tredje-land (modtagerlandet afgør kravet og udbetaler til skadelidte). Endvidere har der ikke været mulighed for at indgå aftaler om erstatningsfraskrivelse vedrørende skader, der er forvoldt ved forsæt eller grov uagtsomhed.

Ændringen vil således skabe det nødvendige grundlag for, at forsvarsministeren uden Folketingets/Fi-

nansudvalgets samtykke kan indgå og i hvert enkelt tilfælde opfylde Pfp-statusoverenskomsten og andre statusoverenskomster, der med hensyn til reguleringen af erstatningsmæssige forhold svarer til NATO- og Pfp-statusoverenskomsternes bestemmelser. Med de i dag gældende budgetretlige regler er opfyldelsen af sådanne aftaler normalt ikke betinget af finansministerens og Finansudvalgets forudgående tilslutning i hvert enkelt tilfælde, når udgiften afholdes inden for det pågældende ministeriums budgetramme.

Om behovet for at kunne indgå tilsvarende statusoverenskomster uden for NATO- og Pfp-sammenhæng kan det oplyses, at de senere års udsendelser af danske styrker med henblik på deltagelse i øvelser og fredsstøttende operationer m.v. i flere tilfælde er sket uden for NATO-samarbejdets rammer eller til områder uden for NATO-landenes territorier. Tilsvarende er der modtaget fremmede styrker i Danmark med henblik på deltagelse i samarbejdsaktiviteter, der falder uden for NATO-samarbejdets rammer. De nævnte aktiviteter er således faldet uden for NATO-statusoverenskomstens gyldighedsområde, og vil heller ikke være dækket af Pfp-samarbejdet. Som eksempler på de nævnte aktiviteter kan nævnes udsendelsen af styrker til det tidligere Jugoslavien i forbindelse med UNPROFOR (FN-regi) samt IFOR/SFOR (NATO-regi) uden for NATO-landenes territorium), udsendelsen af styrker til Albanien i forbindelse med ALBA (FN/OSCE-regi) og etableringen af den multilaterale FN-brigade SHIRBRIG, der har hovedkvarter i Danmark. Hertil kommer den almindelige modtagelse og udsendelse af styrker uden for NATO- og Pfp-samarbejdet, men efter principper, der svarer til Pfp's principper (d.v.s. i Pfp's ånd), som led i samarbejdet med de central- og østeuropæiske lande til fremme af stabiliteten og sikkerheden i Europa.

Aftaler med et indhold svarende til NATO- og Pfp-statusoverenskomsterne vil normalt blive forhandlet af og underskrevet af de deltagende landes forsvarsministre.

Ved fastsættelsen af det aftalemæssige grundlag for de nævnte aktiviteter har der fra andre deltagerlandes side ofte været udtrykt ønske om at anvende NATO-statusoverenskomstens regelsæt, bl.a. med hensyn til erstatningsforhold. Man har på baggrund af erfaringerne fra NATO-samarbejdet anset dette regelsæt for velfungerende og egnet til anvendelse i andre sammenhænge. Udenrigsministeriet anser det for rigtigst at opfyldelse sker ved tilvejebringelse af lovgrundlag.

Det må anses for hensigtsmæssigt, at der også uden for NATO- og Pfp-samarbejdets rammer kan indgås ensartede aftaler om erstatningsforholdene i forbin-